

ОБЩИ УСЛОВИЯ ПО ЗАСТРАХОВКА „ПОЖАР И ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ“ И „ДРУГИ ВРЕДИ НА ИМУЩЕСТВОТО“

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ
- II. ОБЕКТ НА ЗАСТРАХОВАНЕ
- III. ПОКРИТИ РИСКОВЕ
- IV. ОБЩИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ
- V. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА И ОТГОВОРНОСТ ЗА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА
- VI. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА И ОТГОВОРНОСТ ЗА ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА
- VII. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРЕМИЯ
- VIII. СКЛЮЧВАНЕ, ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОБЯВЯВАНЕ, ДЕЙСТВИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА
- IX. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗАСТРАХОВАНИЯ
- X. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ ПРИ НАСТЪПВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЪБИТИЕ
- XI. ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ
- XII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ
- XIII. ХАРАКТЕРИСТИКА НА РИСКОВЕТЕ И СПЕЦИАЛНИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ
- XIV. ДЕФИНИЦИИ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. По тези Общи условия Застрахователна компания Аксиом АД, наричано по-нататък Застраховател, застрахова срещу платена застрахователна премия движимо и недвижимо имущество на български и чуждестранни физически и юридически лица, наричани по-нататък Застрахован.

2. Застраховката има действие на територията на Република България, освен ако не е уговорено друго и е валидна само за имущество, намиращо се на посочения в полицата адрес.

ОБЕКТ НА ЗАСТРАХОВАНЕ

3. По тези Общи условия се застраховат собствено имущество, чуждо имущество, наето или държано на друго правно основание, както следва:

3.1. Апартаменти, къщи, производствени и непроизводствени сгради, които са въведени в експлоатация с разрешение в съответствие с установения от закона ред и за него може да бъде предоставена съответната надлежна документация. Заедно с тях застраховаме и прилежащите им идеални части от общите части на сградата, съгласно документа за собственост.

- Неразделна част от сградите са направените подобрения по тях – елементи, детайли и съоръжения, които са трайно при- крепени към сградата, изпълнени след въвеждането ѝ в експлоатация, водят до подобряване на функционалните ѝ качества, съответно до увеличаване на стойността ѝ, не могат да се отделят от основната сграда, без съществено да я увредят. Към подобренията на сгради се отнасят и вътрешни басейни, хидромасажни вани и сауни, камини (сухи, с водна или въздушна риза, вградени или зидани), масивни, метални или дървени навеси и козирки, тенти, външни ролетни щори и други.
- Гаражи, паркоместа, мазета и тавани – само в случаите, когато са част от или принадлежат към същата жилищна сграда или са в рамките на същото местоположение или адрес.
- Огради и портални врати.
- Вградените в тях инсталации, газове, електрически, телефонни, водопроводни, отоплителни, канализационни, пожарозасителни, пожароизвестителни, климатични, вентилационни, алармени и други.
- Помощни и селскостопански сгради, когато те се намират в непосредствена близост, в границите на двора до застрахованата жилищна сграда или са част от нея.

- Външни съоръжения – подпорни зидове, стени, басейни, беседки, отделно изградени в границите на имота барбекюта и външни пещи и други.

3.2. Движимо имущество:

- Обзавеждане – мебели, килими, мокети, пергета, завеси, всички видове постелки и завивки, вътрешни щори, осветител- ни тела и друго движимо имущество като грехи, обувки, книги.
- Техника и уреди като бяла и черна техника, климатици, бойлери, отоплителни уреди, битова електроника, компютри, компютърни и видео игри и конзоли, включително CD, DVD, Blu-Ray и други външни електронни носители на данни, стационарни телефони, алармени системи, СОТ, видеокamери, фотоапарати, преносими компютри, планшети и други домакински електроуреди. Към този вид имущество се причисляват също трайно при- крепени към сградите слънчеви колектори, слънчеви батерии и сателитни антени.
- Машини, съоръжения и оборудване.
- Транспортни средства без регистрационни номера.
- Стопански инвентар.
- Разходи за придобиване на ДМА.
- Други ДМА.
- Стоки.
- Материали и суровини.
- Незавършено производство.
- Продукция.

4. По настоящите Общи условия не се застраховат:

- 4.1. Земи, растения от всякакъв вид, животни, птици, риби и кошер с пчели.
 - 4.2. Моторни превозни средства с регистрационен номер, плавателни съдове, въздухоплавателни средства.
 - 4.3. Мобилни телефони и ръчни часовници.
 - 4.4. Пари в брой, ценни книжа, предмети и накити от благородни метали и скъпоценни камъни и др., произведения на изкуството, гоблени, филателни, нумизматични и др. колекции.
 - 4.5. Всякакъв вид документи, ръкописи, чертежи, книги, информационни носители.
 - 4.6. Стенописи и стъклописи.
5. Някои от изключените обекти могат да се застраховат по Специални условия.

6. Обект на застраховане е и гражданската отговорност на Застрахователя, възникнала вследствие проявление на покрит по полицата риск

ПОКРИТИ РИСКОВЕ

7. По тези Общи условия Застрахователят осигурява застрахователно покритие на вреди, изразяващи се в пълно или частично увреждане на застраховано имущество, в резултат от настъпване на застрахователни събития по следните рискове, предлагани самостоятелно или групирани в клаузи, както следва:

7.1. Пожар и природни бедствия:

- Клауза А: Пожар и последиците от гасенето му, мълния, експлозия и имплозия, удар от летателни апарати или от падащи от тях части и предмети.
- Клауза Б1: Буря, ураган, увреждане от падащи клони и гървета, следствие на природни бедствия, проливен дъжд, наводнение от природно бедствие, увреждане от тежест при естествено натрупване на сняг или лед, действие на подпочвени води, морски вълни, свличане и срутване на земни пластове, падане на лавина.

7.2. Други вреди на имущество

- Клауза Б2: Градушка, измръзване/замръзване на стоково-материални запаси.
- Клауза Д1: Удар от пътно превозно средство или животно, при товарене и разтоварване с товаро-разтоварни машини по време на авария с тях, увреждане на застрахованото имущество по време на транспортирането му от един адрес на друг със собствен или нает транспорт.
- Клауза Д2: Авария на водопроводни, канализационни, отоплителни и климатични инсталации, внезапно изтичане на вода от спринклерни инсталации.
- Клауза Д3: Късо съединение и токов удар.
- Клауза З: Земетресение.
- Клауза Кр: Кражба чрез взлом, включително с използване на техническо средство.
- Клауза В: Вандализъм, включително злоумишлен пожар и злоумишлена експлозия.
- Клауза Гр: Грабеж.
- Клауза Зн: Загуба на доход от наем, във връзка с проявление на покрит по полицата риск.
- Клауза ГО: Гражданска отговорност на Застрахователя, възникнала вследствие проявление на покрит по полицата риск.
- Клауза Рр: Разходи за разчистване на развалини и останки.
- Клауза Рп: Разходи за преместване и съхранение на застраховано движимо имущество.
- Клауза Рх: Разходи за хонорари на експерти, инженери и архитекти.
- Клауза Чс: Чупене на стъкла, витрини, рекламни табели и надписи.

8. Други, неизброени по-горе рискове, могат да бъдат покрити от Застрахователя въз основа на специална договорка, след заплащане на допълнителна премия и по силата на Специални условия.

9. Застрахователното покритие за всяко едно имущество или група имущества задължително включва клауза А.

ОБЩИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ

10. Застрахователят не покрива вреди, настъпили в резултат на: 10.1. Военни действия от всякакъв вид, военни учения, неприятелско нахлуване – с или без обявяване на война, инвазия, военно или извънредно положение.

10.2. Гражданска война, граждански въстания, революция, въстания, метеж, бунтове, размирици, преврати, безредици, улични въстания, протести, стачки, локаут.

10.3. Саботаж и тероризъм.

10.4. Ударни вълни, причинени от самолети или други въздушни средства, движещи се със звукова или свръхзвукова скорост.

10.5. Конфискация, принудително отържавяване, повреда/премахване на строежи, съоръжения, инсталации, сгради, обекти и други работи с оглед съответствие с правилата и нормативите за устройство на територията и с изискванията по сигурността, здравеопазването, пожарната безопасност, естетиката, чистотата, спокойствието на гражданите и други.

10.6. Атомни или ядрени експлозии, въздействието на радиоактивни продукти и замърсявания от тях, нарушаване на установените мерки и изисквания за ядрена безопасност.

10.7. Замърсяване или заразяване на околната среда.

10.8. Нарушени строително-технически и противопожарни норми, изисквания, правилници и стандарти, строителни дефекти и недостатъци, нарушение на строителните технологии, нарушение на инструкции за експлоатация, некачествен монтаж и ремонт, недостатъчна или неправилна поддръжка, просмукване на влага в резултат на неотстранени повреди по конструкции, съоръжения и инсталации, вътрешни архитектурни и строителни промени, извършени в нарушение на нормативните изисквания, неотстранени повреди от по-рано настъпили събития.

10.9. Ерозия, извършване на ремонтни, строителни и изкопни работи.

10.10. Неспазване на утвърдените технологии и стандарти, неправилна експлоатация, неправилно или безотговорно съхранение, липса на подходяща квалификация на персонала.

10.11. Небрежност, умишлени действия или бездействия на Застрахователя, неговия персонал и лица, поели охраната на застрахованото имущество или други лица, допуснати от Застрахователя в застрахованото помещение, както и на всяко трето ползващо се лице.

10.12. Употреба на алкохол или други упойващи средства, извършване на дейности без необходимото разрешително.

10.13. Многократно настъпили щети при едни и същи причини и обстоятелства.

10.14. Корозия, фабричен или скрит дефект, механични смущения, употреба на неподходящи материали, лошо изпълнение, технологичен брак, проектантска грешка, амортизация, износване на части.

10.15. Влага, плесен, гниене, ферментация, свиване, изпаряване, постепенно влошаване на качеството, загуба на тегло, промяна на цвета, тъканта, мириса или външния вид, освен ако са предизвикани от събитие, което не се изключва по друг начин.

10.16. Вреди, нанесени от птици, животни, гризачи, насекоми, гъбични образувания и др. подобни.

10.17. Обезценки, гензуби и пропуснати ползи, възникнали като последица от настъпили застрахователни събития всякакъв вид глоби, наложени във връзка с тях, косвени загуби от всякакво естество, в това число от закъснение и от загуба на пазар.

10.18. Намокряне на имущество, складирано в приземен етаж или мазе, ако това имущество не се съхранява върху поставки, лапици, рафтове, палети или стелажни на разстояние най-малко 10 см от пода.

10.19. Необясними липси и загуби, неизяснено изчезване, както и загуби и липси, открити при инвентаризация.

10.20. Атмосферни условия, въздействащи върху съхранявано на открито движимо имущество.

10.21. Грешки или дефекти в проектирането, материалите, изработването, или грешки в технологичния процес, механична или машинна авария, или електронна или електрическа повреда или неизправност, прекъсване на електричеството или друго захранване в помещенията, ако прекъсването е възникнало извън помещенията, с изключение на загуби понесени в резултат на събитие, което не е изключено по друг начин в настоящите Общи условия и тогава Застрахователя носи отговорност единствено за такава последвала загуба.

10.22. Експлозии, извършени по нареждане или с разрешение- то на държава орган.

11. Застрахователят не покрива вреди, нанесени върху общите части на етажната собственост, с изключение на застрахованите прилежащи идеални части от общите части на сградата, съгласно документа за собственост.

12. Застрахователят не покрива и рисковете, посочени като специални изключения, в раздел Характеристика на рисковете.

13. Застрахователят може да покрие някои от изключенията по Специални условия.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА И ОТГОВОРНОСТ ЗА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

14. Застрахователната сума/лимитът на отговорност по договора се посочва от Застрахователя по видове имущества или за отделни рискове.

15. Застрахователната сума представлява горната граница на поемата от Застрахователя отговорност по конкретния риск

или за конкретния вид имущество за целия срок на застраховката.

16. По определени клаузи в полицата може да се договори и лимит на отговорност.

17. Когато застрахователната сума е по-висока от възстановителната стойност на имуществото, е налице надзастраховане. В този случай отговорността на Застрахователят е до размерът на възстановителната стойност. Застрахователят ще върне частта от платената премия, която съответства на разликата между договорената застрахователна сума и възстановителната стойност на имуществото, при условие че Застрахованият е бил добросъвестен.

18. Когато застрахователната сума е по-ниска от възстановителната стойност на застрахованото имущество, отговорността на Застрахователя е до застрахователната сума, без прилагане на пропорция при определяне на обезщетението за частични вреди.

19. Възстановителната стойност на имуществото включва стойността на разходите, нужни за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка.

20. Новопридобитото през срока на застраховката движимо имущество, като обзавеждане, техника и уреди и подобрения - та върху застрахованото недвижимо имущество се считат за застраховани до размера на договорените в полицата лимити на отговорност без издаване на добавък и без заплащане на допълнителна премия.

21. При частична вреда застрахователната сума за увреденото имущество се намалява с размера на изплатеното обезщетение.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА И ОТГОВОРНОСТ ЗА ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

22. Отговорността на Застрахователя е до размера на застрахователната сума, записана в полицата.

22.1. Застрахователната сума не трябва да надвишава действителната/възстановителната стойност на застрахованото имущество.

22.2. За действителна се приема стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество, вид и състояние при отчитане степента на амортизация/овехтяване.

22.3. За възстановителна стойност се приема стойността за възстановяване на имуществото или замяната му с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. Допуска се застраховане на възстановителна стойност за сгради, построени до десет години от датата на сключване на полицата и за движимо имущество/ДМА, произведени до пет години от датата на сключване на полицата.

23. Застрахователната сума се посочва от Застрахования. База за определяне на нейния размер може да бъде балансова, завишена балансова, отчетна, завишена отчетна, действителна/възстановителна или друга посочена от Застрахования стойност.

23.1. Балансова и отчетна стойност са стойностите отразени в счетоводните книги на Застрахования и формирани по смисъла на Закона за счетоводството, НСС и действащата счетоводна практика.

23.2. При застраховане на незавършено строителство действителната/възстановителната стойност се равнява на фактически извършените, калкулирани и доказани производствени, доставни и други разходи.

23.3. При застраховане на стоково-материални запаси (стоки, материали и суровини, незавършено производство, готова продукция) за действителна се приема стойността на придобиване или стойността, необходима за производството на тези активи. Застрахователната сума може да се определи на база средна или максимална наличност, отчетени за предходните 12 месеца или на база на очакваните размери на тези наличности.

24. За някои видове имущества или покрити рискове застрахователната сума може да се определи като договорен лимит, без прилагане на пропорционално обезщетяване в случай на подзастраховане, което следва да бъде изрично посочено в застрахователната полица.

25. Застрахователят определя действителната/възстановителната стойност на застрахованото имущество

към датата на настъпване на застрахователното събитие. Ако към тази дата:

25.1. Застрахователната сума е по-малка от действителната/възстановителната стойност – налице е подзастраховане. В този случай действителният размер на обезщетението се намалява пропорционално на съотношението между застрахователната сума и действителната/възстановителната стойност на застрахованото имущество или група имущества, тоест прилага се пропорционално обезщетяване.

25.2. Застрахователната сума е по-висока от действителната/възстановителната стойност – налице е надзастраховане. В този случай отговорността на Застрахователя е до действителната/възстановителната стойност на застрахованото имущество или група имущества, като Застрахователят запазва правото си върху пълния размер на застрахователната премия, освен ако Застрахованият е бил добросъвестен.

26. При частична вреда застрахователната сума на увреденото имущество се намалява с размера на изплатеното обезщетение. За да се избегне подзастраховането, след отстраняването на вредата това имущество може да се дозастрахова, като се заплаща допълнителна премия, изчислена пропорционално на оставащия до края на застраховката срок.

27. Новопридобитото през срока на застраховката имущество се счита за застраховано към съответната група, ако застраховката е сключена без опис и стойността му не е повече от 10% от застрахователната сума на съответната група. В останалите случаи това имущество не се счита за застраховано и може да се дозастрахова след заплащане на допълнителна премия, изчислена пропорционално на оставащия до края на застраховката срок.

28. Ако след настъпване на застрахователно събитие се установи, че за пострадащото имущество има сключени и други застраховки при еднакви покрити рискове, Застрахователят отговаря пропорционално, в съответствие със съотношение - то между застрахователната сума на погиналото или увредено имущество и сбора от застрахователните суми от всички застраховки. Това правило се прилага при всяко настъпило застрахователно събитие, без значение дали Застрахованият е предявил претенция и към другите застрахователи.

29. Лимитите на отговорност по клауза го, клауза Рр и клауза Рн не могат да надвишават 10% от общата застрахователна сума на застрахованото имущество, а за клаузи Рп, Рх и Зн – 5% от тази сума.

30. За клауза Рн Застрахователят обезщетява се само разхода за настаняване – без разходи за храна, вода, електричество, отопление, телефон и други подобни – но не повече три месеца от датата на събитието.

31. За клауза Зн Застрахователят обезщетява загубата на доход от наем, във връзка с проявление на покрит по полицата риск, но не повече от три месеца.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРЕМИЯ

32. Застрахователната премия е сумата, която Застрахованият заплаща на Застрахователя и срещу която се покриват договорените в полицата рискове.

33. Застрахователната премия се определя от Застрахователя в зависимост от застрахователната сума, вида на застрахованото имущество, предоставеното застрахователно покритие, рисковите обстоятелства и срока на застраховката.

34. Застрахователната премия се заплаща еднократно или на разсрочени вноски. В случаите на разсрочено плащане вноските от застрахователната премия се плащат в срока, уговорен в застрахователния договор.

35. При неплащане на разсрочена вноска от застрахователната премия застрахователният договор се прекратява към 24:00 часа на петнадесетия ден от датата на падежа на неплатената разсрочена вноска.

36. Когато при разсрочено плащане на застрахователната премия настъпи застрахователно събитие, дължимата до края на договора премия става изискуема и Застрахователят я утвържда от обезщетението.

37. Когато застраховката се сключва за срок по-кратък от една година, застрахователната премия се начислява по краткосрочна тарифа на Застрахователя и се заплаща еднократно. Когато застраховката се сключва за срок по-голям от една година,

застрахователната премия се изчислява, като годишната премия се завишава пропорционално на срока на застраховката.

СКЛЮЧВАНЕ, ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ОБЯВЯВАНЕ, ДЕЙСТВИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА

38. Формата на застрахователния договор е писмена, и представлява застрахователна полица. Всяка промяна по застрахователната полица се оформя с издаване на добавък. Полицата, Предложението за застраховане, тези Общи условия, Специалните условия, ако има такива, всички добавъци и други придружаващи документи са неразделна част от застрахователния договор.

39. Преди сключване на застраховката Застрахователят е длъжен да даде на Застрахования детайлна и правдива информация за своите условия, тарифи и клаузи за застраховане, както и по всички други въпроси, касаещи застраховката.

40. Застраховката се сключва на основание попълнено от Застрахования Предложение, в което той е длъжен да отговори на всички писмено зададени въпроси и да посочи всички обстоятелства, които са му известни или при положена от неговата страна грижа са могли да му бъдат известни и имат съществено значение за оценката на риска и условията, при които може да се сключи застраховката.

41. Ако Застрахованият съзнателно е обявил неточно или е премълчал обстоятелство, при наличието на което Застрахователят не би сключил договора, ако е знаел за това обстоятелство, Застрахователят може да прекрати договора. Той може да упражни това право в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството. В този случай Застрахователят задържа платената част от премията и има право да иска плащането ѝ за периода до прекратяването на договора.

42. Ако съзнателно неточно обявеното или премълчаното обстоятелство е от такъв характер, че Застрахователят би сключил договора, но при други условия, той може да поиска изменението му. Това право може да се упражни в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството. Ако Застрахованият не приеме предложението за промяна в двуседмичен срок от получаването му, договорът се прекратява. В този случай Застрахователят задържа платената част от премията и има право да иска плащането ѝ за периода до прекратяването на договора.

43. Когато в случаите по т. 41 или т. 42 застрахователното събитие настъпи, Застрахователят може да откаже изцяло или частично плащане на застрахователно обезщетение или сума, само ако неточно обявеното или премълчаното обстоятелство е оказало въздействие за настъпването на събитието. Когато обстоятелство по т. 41 или т. 42 е оказало въздействие само за увеличаване размера на вредите, застрахователят не може да откаже плащане, но може да го намали съобразно съотношението между размера на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

44. Ако при сключване на застрахователен договор съществено обстоятелство не е било известно на страните, всяка от тях може в двуседмичен срок от узнаването му да предложи изменение на договора.

44.1. Ако другата страна не приеме предложението по т. 44 в двуседмичен срок от получаването му, предложителят може да прекрати договора, за което писмено уведомява другата страна.

44.2. Ако договорът бъде прекратен, Застрахователят възстановява частта от платената премия, която съответства на неизтеклия срок на застраховката.

44.3. При настъпване на застрахователно събитие, преди изменението или прекратяването на договора, Застрахователят не може да откаже плащане на застрахователно обезщетение, но може да го намали съобразно съотношението на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

45. Застраховката се сключва за срок от една година, освен ако не е уговорено друго. Периодът на застрахователното покритие и застрахователният период съвпадат и започват от часа и датата, посочени за начало в полицата и изтичат в часа и датата, посочени в полицата за техен край, или в момента на предсрочното прекратяване на застраховката.

46. Застраховката влиза в сила от 00:00 часа на деня, посочен в полицата за начало на срока, при условие, че е платена дължимата застрахователна премия или първата вноска при разсрочено

плащане и изтича в 24:00 часа на деня, посочен в полицата за край на срока. В случай, че премията, съответно първа вноска не е платена, застраховката не поражда действие.

47. За произведения на изкуството, както и при избор на покритие по клаузи Кр и Гр, Застрахователят може да изиска допълнително да се представи опис имуществото, в който са посочени неговите отличителни белези – вид, производител, марка, модел, година на производство и други.

48. Застраховката може да се сключи в лева или в чуждестранна валута, като премията се заплаща по фиксинга на БНБ в деня на плащането.

49. Застраховката може да бъде сключена в полза на трето лице, което следва да бъде изрично посочено в полицата.

50. Застраховката може да се сключи срещу Първи риск, това изрично се записва в полицата. При условие за Първи риск – при настъпване на застрахователно събитие Застрахователят обезщетява пълния размер на вредата, но не повече от записаната в застрахователния договор застрахователна сума/лимит на отговорност.

51. Сключването на застраховката по Специални условия се извършва с издаване на добавък.

52. При сключването на застраховката може да се договори самоучастие на Застрахования във всяка щета, като абсолютна стойност, процент или комбинация от двете, което се записва в застрахователната полица.

53. Застраховката може да бъде прекратена предсрочно от всяка от страните със седем дневно писмено предизвестие, като срокът на предизвестието започва да тече от деня на получаването му. При предсрочно прекратяване на застраховка, по която не са изплащани и не се дължат обезщетения, Застрахователят възстановява на Застрахования съответстващата пропорционално на неизтеклия срок премия, изчислена по краткосрочна тарифа, одобрена от Застрахователя.

54. При предсрочно прекратяване на застраховка, по която са изплатени или предстои да се изплащат обезщетения, частта от премията за неизтеклия срок не се връща, а невнесената премия се дължи от Застрахования или се удържа от размера на дължимото обезщетение.

55. Застраховката се прекратява при отпадане на застрахователния интерес – от датата на отпадането му, без за това да е необходимо някакво предизвестие.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗАСТРАХОВНИЯ

56. Застрахованият има право:

56.1. При настъпване на застрахователно събитие да получи застрахователно обезщетение, определено по основание, размер и в срок съгласно настоящите Общи условия.

56.2. Да дозастрахова имущество или да разшири рисковото покритие.

57. Застрахованият е длъжен:

57.1. Да поддържа застрахованото имущество в изправност и да го стопанисва с грижата на добър стопанин.

57.2. Да спазва утвърдените изисквания и указания за съхранение, експлоатация и безопасност, както и да изпълнява предписанията на компетентните органи и на Застрахователя относно застрахованото имущество.

57.3. Да вземе необходимите мерки за преготвяване на настъпването на застрахователно събитие.

57.4. Да осигурява достъп на Застрахователя за проверка състоянието на застрахованото имущество.

57.5. Да уведомява писмено Застрахователя за всички промени в обстоятелствата, за които Застрахователят писмено е задал въпрос в Предложението за застраховане, в това число промяна на адреса и местонахождението, промяна на собствеността или режима на ползване, включително ако сграда или част от нея, обект на настоящата застраховка или в която се намира застраховано имущество, стане необитаема, промяна в основната дейност, рязко увеличаване обема на производството, промяна в номенклатурата и др. При клаузи Кр, В и Гр промени в обстоятелствата са налице, когато се променят мерките за сигурност, когато се извършват строителни и ремонтни работи или се строят скелета в/до сградата/помещенията, където се съхраняват застрахованите по тези клаузи имущества, когато се промени режима на ползване на съседните, включително отгоре и отдолу, помещения, когато застрахованият обект временно или постоянно не работи, когато има промяна в режима на работа,

когато след загубване на ключ ключалката не бъде подменена веднага с равностойна. Уведомяването следва да бъде извършено незабавно след узнаването.

57.6. Да съхранява цялата необходима и изисквана от нормативната уредба документация, отнасяща се до застрахованите имуществата и интереси, така че при настъпване на застрахователно събитие тя да не може да бъде повредена, унищожена или загубена.

57.7. При промяна на собствеността върху застрахованото имущество, новият собственик е длъжен да декларира това обстоятелство пред Застрахователя в седем дневен срок от датата на промяната. Същият може да встъпи в съществуващия застрахователен договор, чрез подписване на анекс за останалата част от срока на договора.

58. Ако Застрахованият не спазва задълженията, посочени в т. 57, Застрахователят има право да прекрати или измени застрахователния договор. В случай на настъпване на застрахователно събитие, Застрахователят може да намали съответно застрахователното обезщетение. Ако настъпването на застрахователното събитие е вследствие на неизпълнение на задълженията по т. 57, Застрахователят може да откаже плащане.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ ПРИ НАСТЪПВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЪБИТИЕ

59. При настъпване на застрахователно събитие Застрахованият е длъжен:

59.1. Да предприеме всички необходими и целесъобразни мерки за спасяване и запазване на застрахованото имущество и ограничаване на вредите.

59.2. Да уведоми незабавно след узнаването съответните държавни органи: при пожар и наводнение – служба ПАБ, при кражба, грабеж и злоумишлени действия на трети лица – полицията.

59.3. Да уведоми писмено Застрахователя в рамките на седем работни дни от узнаването, а при застрахователни събития по клаузите Кр и Гр – в срок до двадесет и четири часа от узнаването, като изложи всички обстоятелства за настъпване на застрахователното събитие, които са му били известни.

59.4. Да не променя състоянието на увреденото имущество без разрешение на Застрахователя с изключение на случаите, когато това е спешно необходимо за минимизиране на щетите и да не предприема действия, които биха увеличили размера на вредите.

59.5. Да осигури свободен достъп на Застрахователя до увреденото имущество и източника на вреда.

59.6. Да докаже по безспорен начин претенцията си към Застрахователя по основание и размер.

59.7. Да предоставя на Застрахователя писмено поискана информация, данни или документация и други доказателства във връзка с предявената претенция, както и за произхода, причините и обстоятелствата за възникване на вредите.

59.8. Да уведоми Застрахователя, ако е получил обезщетение от трето лице.

59.9. Да осигури правата си срещу трети лица и да съдейства на Застрахователя, при упражняване на правата му срещу правата срещу причинителя на вредата.

59.10. За не сключва спогодба, да не извършва никакво плащане, приемане и/или деклариране на обстоятелства относно настъпило застрахователно събитие без предварителното писмено съгласие на Застрахователя.

59.11. За доказване на събитието, причините за възникването му и размера на вредите Застрахованият е длъжен да представи на Застрахователя:

- Валидна застрахователна полица заедно с документите, представляващи неразделна част от нея.
- Списък и описание на увреденото/откраднато имущество.
- Документи, доказващи правата му върху увреденото застраховано имущество.
- Документи, издадени от съответните компетентни органи, удостоверяващи настъпването на застрахователното събитие: при пожар – служебна бележка от служба ПАБ; при мълния, буря, проливен гъжд, градушка, наводнение и натрупване на сняг – писмо от районната ХМС, като при масово проявление на събитието същото може да бъде доказано по анкетен път чрез установяване на характерните белези на проявлението му в околността; при свличане или срутване на земната повърхност – писмо от геоложката служба; при земетресение – писмо от

сеизмологичния институт към БАН; при злоумишлен пожар, злоумишлена експлозия, кражба, вандализъм, грабеж, както и във всички други случаи на заведено досъдебно производство – служебна бележка от РПУ с номера на образуваното досъдебно производство, или постановление за спиране или прекратяване на наказателно производство; договор за охрана при наличие на такъв, придружен с извлечение от следящата система, с която е свързана СОТ.

- Други документи, писмено изискани от Застрахователя, съобразно конкретния случай.

60. Ако Застрахованият не спазва задълженията, посочени в т. 59.1, т. 59.2, т. 59.4–10 и т. 59.11, Застрахователят има право да откаже частично или изцяло изплащането на застрахователно обезщетение. При неизпълнение от страна на Застрахования на задължението му по т. 59.3 Застрахователят има право да намали застрахователното обезщетение, а ако неизпълнението е с цел да попречи на Застрахователя да установи обстоятелствата, при които е настъпило събитието или ако неизпълнението е направило невъзможно установяването им от Застрахователя, последният има право да откаже изплащане на застрахователно обезщетение.

61. При настъпване на застрахователно събитие Застрахователят е длъжен да извърши оглед на увреденото имущество в присъствието на Застрахования или негов представител, да установи има ли наличие на застрахователно събитие и да определи размера на вредите. При ползването на вещи лице направените разnosки са за сметка на Застрахователя. В случай, че Застрахованият не е съгласен с направената оценка, той може да привлече нещо лице за своя сметка. При различие между двете оценки страните привличат трето нещо лице – арбитър, като поделят разnosките помежду си, като неговото заключение е окончателно.

62. При необходимост Застрахователят участва в спасяването на застрахованото имущество, като посочва необходимите мерки за това и заедно със Застрахования участва в преговори и сключване на споразумения, във връзка с ликвидацията на щетите.

63. Ако се установи, че с цел да се облагодетелства Застрахованият, негов представител или трето ползващо се лице са посочили неверни данни за причините за настъпването на застрахователното събитие, за размера на вредата или умислено са създали условия за настъпване на застрахователното събитие или за увеличаване размера на вредите, Застрахователят се освобождава от отговорност и е в правото си да откаже изплащане на застрахователно обезщетение и да прекрати застраховката, като задържи платената премия.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ

64. Определяне на размера на застрахователното обезщетение за дома:

64.1. В рамките на договорените лимити за съответните видове имущества или съобразно лимитите на отговорност за едно събитие и за периода на застраховката.

64.2. До възстановителната стойност на увреденото имущество, но не повече от съответно договорените лимити.

64.3. На база направен от Застрахователя или оторизирано нещо лице оглед, опис на вредите и представени документи.

64.4. На база оценката на вредите, която се извършва по средни пазарни цени, публикувани в Справочник за цените в строителството СЕК към датата на събитието. Определянето на размера на вредите включва необходимите разходи за нови части, материали, труд и начисления за отстраняване на уврежданията. Застрахованият има право да се запознае с прилаганите цени и начисления.

64.5. Пълна загуба на застрахованото имущество е наличие при кражба чрез взлом, грабеж или при кражба чрез използване на техническо средство или когато в резултат на застрахователно събитие имуществото е увредено до степен, до която разnosките за отстраняване на вредите, по експертна оценка на Застрахователя, ще надхвърлят 70% от възстановителната му стойност.

64.6. По вида имущество Техника и уреди, размерът на обезщетението се определя на база актуални цени в търговската мрежа за уред в ново състояние със същата марка и модел, а ако такъв не се предлага – за модел от същата марка, който е със сходни технически характеристики.

64.7. При вреди върху общите части на сграда в режим на етажна собственост, Застрахователят ще заплати частта от действителния размер на щетите, съответстваща на притежавания от Застрахования процент идеални части от общите части на сградата, съгласно документа за собственост.

64.8. При постигнато взаимно съгласие, вместо чрез плащане на обезщетение, претенцията може да бъде удовлетворена чрез ремонт и/или замяна на увреденото имущество, извършени от Застрахователя или от трети лица по поръчка на Застрахования.

64.9. От обезщетението се приспадат сумите, които Застрахованият е получил или предстои да получи като обезщетение от трети лица, причинили вредите. Размерът на обезщетението се намалява с договореното самоучастие.

64.10. За приключване на образувана преписка по щета, Застрахователят може да изиска от Застрахования да представи заключително постановление от органите на досъдебното производство или влязъл в сила съдебен акт срещу установения извършител на престъплението във връзка с настъпилото застрахователно събитие.

64.11. Обезщетението за всяко увредено застраховано имущество се изплаща на Застрахования (собственик на увреденото имущество), на изрично посочено от него лице или на посоченото в застрахователната полица или в Добавък към нея трето ползващо се лице.

64.12. След изплащане на застрахователното обезщетение за настъпило застрахователно събитие, при което има тотална щета или пълна загуба на застрахованото имущество, Застрахователят има право да придобие собствеността върху погиналото или отнето имущество в случай че то бъде намерено.

65. Определяне на размера на застрахователното обезщетение за бизнеса:

65.1. Застрахователното обезщетение е до действителния размер на вредата, претърпяна от Застрахования към датата на настъпване на застрахователното събитие. Общата сума на изплатените застрахователни обезщетения през срока на застраховката не може да надвишава застрахователната сума или договорения лимит за съответното имущество или група имущества.

65.2. При настъпване на застрахователно събитие, Застрахователят има право да извърши оценка за определяне на действителната/възстановителната стойност на застрахованото/увреденото имущество към датата на събитието с оглед определяне наличието на подзастраховане или надзастраховане.

65.3. Оценка на щетите се извършва към датата на настъпване на застрахователното събитие по един от следните методи:

- По ценови листи, използвани от Застрахователя, с които Застрахованият има право да се запознае.
- Въз основа на експертна оценка от външен експерт.
- На базата на представена документация за извършен ремонт със собствени сили и средства.
- Чрез възлагане на външен изпълнител след предварително писмено одобрение от Застрахователя на предложената от външния изпълнител оферта и последващо приемане на извършените работи от експерти на Застрахователят.

65.4. Обезщетението се определя в зависимост от съответствието между определената застрахователна сума и действителната/възстановителната стойност на погиналото или увредено имущество, към датата на застрахователното събитие.

- В случаите, в които застрахователният договор е сключен при условие за Първи риск, Застрахователят обезщетява пълния размер на вредата, но не повече от записаната в застрахователния договор застрахователна сума/лимит на отговорност. Застрахователната сума по договора се намалява с размера на изплатеното обезщетение. При настъпване на следващи събития, Застрахователят изплаща пълния размер на вредите до изчерпване на застрахователната сума/лимит на отговорност.
- В случаите, в които в застрахователния договор е сключен при условие Пропорционално обезщетяване – в зависимост от съотношението между застрахователната сума и действителната/възстановителната стойност на погиналото или увредено имущество, към датата на застрахователното събитие, като умножи размера на вредата по това съотношение.

- Завишане на застрахователна сума на стоково-материални запаси до 10% към датата на застрахователното събитие, няма да се счита за подзастраховане.

65.5. Размерът на обезщетението за едно или за всички събития, настъпили през срока на застрахователния договор не може да надвишава застрахователната сума/лимита на отговорност за конкретното имущество, група имущества или интерес, записани в застрахователния договор.

- При частични щети размерът на вредата се определя въз основа на необходимите разходи за труд, материали и извършване на ремонт, тоест за възстановяване на имуществото във вид и състояние, в което то е било към датата на настъпване на застрахователното събитие.
- При пълно погиване на застрахованото имущество (тотални щети) размерът на обезщетението е равен на действителната/възстановителната стойност в застрахователното обезщетение на застрахователната сума на увредените или унищожени имущества към датата на настъпване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума.

65.6. Застрахователят може да замени в натура повредено-то или унищожено имущество. Възстановяването в натура се извършва в срок до четиридесет и пет дни, считано от деня, в който Застрахованият е представил всички поискани му документи и данни, необходими за установяване на вредите по основание и размер.

65.7. При изплащане на цялата застрахователна сума на увреденото движимо имущество, Застрахователят има право да придобие собствеността върху остатъците от увреденото имущество и да се разпорежда с тях, като Застрахованият е длъжен да му прехвърли собствеността по съответния рег.

65.8 При определяне на застрахователното обезщетение се приспадат сумите, които Застрахованият е получил като обезщетение от трети лица, остатъчната стойност (запазени части и вторични суровини) от увреденото имущество и договореното самоучастие. Ако след изплащане на застрахователното обезщетение имуществото бъде възстановено изцяло или частично на Застрахования или същият получи обезщетение от трети лица за него, той е длъжен да върне на Застрахователя изцяло, респективно частично полученото застрахователно обезщетение.

66. При валутна застраховка обезщетението е дължимо в левовата равностойност на съответната валута по фиксинга на БНБ в деня на плащането.

67. Застрахователят се произнася по претенцията за изплащане застрахователно обезщетение в срок до петнадесет работни дни, считано от деня, в който Застрахованият е представил всички поискани му документи и данни, необходими за установяване на вредите по основание и размер. Плащането на застрахователно обезщетение се извършва в същия срок, ако

претенцията е основателна.

68. Застрахователното обезщетение се изплаща на Застрахования, когато е собственик на застрахованото имущество или на изрично упълномощено от него лице въз основа на нотариално заверено пълномощно.

69. Застрахователното обезщетение се изплаща на трето ползващо се лице, посочено в застрахователния договор.

70. Определеното застрахователно обезщетение се изплаща само по банков път.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ

71. Взаимоотношенията между страните по застраховката се уреждат в писмена форма.

72. Правата по застраховката се погасяват в сроковете, предвидени от действащото в Република България законодателство, в случай, че в настоящите Общи условия не е предвидено друго.

73. Застрахователят не дължи лихви за несвоевременно потърсено обезщетение.

74. Застрахователят има право да упражни своите регресни права срещу лицата, по чиято вина е настъпило застрахователното събитие.

75. Отказът на Застрахования от правата му срещу трети лица няма сила спрямо Застрахователя при упражняване на неговите регресни права.

76. За неурегдени въпроси в настоящите Общи условия се прилагат разпоредбите на действащото законодателство и по тях е приложимо българското право.

77. Споровете между страните се уреждат чрез преговори, а когато не се постигне споразумение – от компетентния съд.

78. Застрахователят се задължава да обработва всички лични данни, предоставени му във връзка със застрахователния договор, в съответствие с разпоредбите на Закона за защита на личните данни и Общия регламент относно защита на данните (ЕС) 2016/679.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА РИСКОВЕТЕ И СПЕЦИАЛНИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ

79. Пожар: Огън с поява на пламък, възникнал без съобразено за целта огнище или излязъл от него и в състояние да се разпространява чрез собствена енергия. Покриват се вредите, изразяващи се в пълно или частично изгаряне, обгаряне, опушване, овъгляване или замърсяване от действието на вода, пяна или препарати при гасене на пожар. Не се покриват вреди:

79.1. Върху имуществата, в които протичат процеси с огън и топлина, или технологично се подлагат на топлинна обработка.

79.2. От пожар вследствие на земетресение.

79.3. От злоумишлен палеж, довел до пожар на застрахованото имущество.

79.4. Нанесени върху електрически съоръжения под въздействието на електрически ток без поява на пламък – напрежение над нормалното, дефекти в изолацията, късо съединение, недостатъчен контакт, техническа неизправност на измервателни, регулиращи и предпазни устройства. Ако обаче вследствие на въздействието на електрическия ток възникне пожар или експлозия, за причинените от тях вреди, се изплаща обезщетение.

79.5. Върху енергийни машини и съоръжения, вследствие на технологични процеси в горивните им камери, и увреждане на електрическите превключватели.

79.6. От обгаряне, опърляне или стопяване, които не са следствие от появата на пожар, а от допир с нагорещени предмети или от друга подобна причина.

79.7. В резултат на избухливи, запалителни, разяждащи и други опасни вещества, поставени в близост до застраховани имущества в несъответствие със стандартите и изискванията на компетентните органи – ППО и др.

79.8. От прахообразни и газообразни вещества, изхвърлени в атмосферата от различни видове производства.

79.9. От монтирани в нарушение на техническите норми и изисквания електрически и газови инсталации.

80. Мълния: Възниква в резултат на взаимодействието между силно наелектризиран облак и земята, между два облака или между отделни части на един и същ облак, в резултат на което се развива голямо електрическо напрежение, висока температура и голяма разрушителна сила на електрическия ток. Покриват се вредите, изразяващи се в запалване, стопяване, обгаряне, опушване, счупване, натрошаване или друго механично увреждане. Не се покриват вреди, нанесени върху въздушна кабелна мрежа и свързаните с нея устройства, апарати и съоръжения.

81. Експлозия: Внезапно и взривообразно разкъсване на съоръжения, инсталации или затворени съдове под вътрешно налягане, предизвикано от стремежа на намиращите се в тях газове или пари към разширяване. При експлозията настъпва мигновено изравняване на налягането вътре и извън съда. Покриват се вредите, изразяващи се в счупване, натрошаване, изкривяване, разкъсване, изгаряне, опушване. Не се покриват вреди:

81.1. От злоумишлена експлозия.

81.2. От експлозии, съпровождащи технологичния процес на някои видове производство и нямащи случаен характер.

81.3. Възникнали в законно предвидения гаранционен срок при новозакупени имущества или след извършен ремонт.

82. Имплозия: Явление, противоположно на експлозията, при което се получава внезапно, мигновено и взривообразно запълване на обем, в който налягането е по-ниско от атмосферното. При имплозията разрушителната сила се проявява от повърхността към центъра на затвореното пространство, което определя имплозията, като експлозия с посока навътре. Обикновено се проявява в телевизионните кинескопи, осветителни тела и други тела, при които има вакуум. Покриват се вредите, изразяващи се в счупване, натрошаване, изкривяване, разкъсване, изгаряне, опушване. Не се покриват вреди:

82.1. От имплозии, съпровождащи технологичния процес на някои видове производство и нямащи случаен характер.

82.2. Възникнали в законно предвидения гаранционен срок при новозакупени имущества или след извършен ремонт.

83. Удар от летателни апарати или от падащи от тях части и предмети: Покриват се вредите, нанесени на застрахованото имущество при падане на самолет или друго летателно тяло, както и части и предмети от тях.

84. Буря: Природно явление, при което вятърът е със скорост над 15 м/сек. Разрушителното действие на бурята се изразява в чупене на клони на дърветата, събаряне на комини, керемиди, капаци от покриви на сгради и постройки, изкореняване на дърветата, а в морето причинява силно вълнение. Към бурята се причисляват урагана, вихрушката и смерча. Покриват се вреди – те, изразяващи се в събаряне, счупване, разкъсване, отнасяне или друго механично увреждане на застрахованото имущество. Обезщетяват се вредите, непосредствено причинени от бурята, както и тези от паднали върху застрахованото имущество части от сгради и съоръжения, дърветата или клони. Не се покриват вреди:

84.1. Върху имущества, намиращи се на открито, които по своето естество следва да се съхраняват в затворени помещения.

84.2. Нанесени от въздушно течение в резултат на незатворени врати или прозорци.

84.3. Нанесени върху открити за ремонт помещения и строежи.

85. Проливен гъжг: Падане на големи количества валежи за кратко време, надвишаващи стойностите:

2 л/м ² за 5 мин	9 л/м ² за 35 мин	35 л/м ² за 8 часа
4 л/м ² за 10 мин	10 л/м ² за 40 мин	45 л/м ² за 12 часа
5 л/м ² за 15 мин	11 л/м ² за 50 мин	52 л/м ² за 18 часа
6 л/м ² за 20 мин	12 л/м ² за 1 час	60 л/м ² за 24 часа
7 л/м ² за 25 мин	18 л/м ² за 2 часа	
8 л/м ² за 30 мин	27 л/м ² за 4 часа	

Покриват се вредите, изразяващи се в измокряне, наводняване, отнасяне или затлачване. Не се покриват вреди:

85.1. Върху имущества, намиращи се на открито, които по своето естество следва да се съхраняват в затворени помещения.

85.2. От проливен гъжг по време на извършване на ремонт на покривната конструкция.

85.3. От обикновен гъжг – когато измереното количество валеж е по-малко от посоченото в таблицата по-горе.

85.4. Вследствие проникване на гъжг през отворени прозорци, външни врати или през други отвори на сградата, освен ако същите не са направени от буря или градушка, които са придружили проливния гъжг и едновременно с него са причинили вреда на сградата.

85.5. В резултат на повредени покриви, прозорци и други части на сгради, некачествено изпълнено строителство.

86. Наводнение вследствие природно бедствие: Разливане на големи количества водни маси в резултат на проливни, интензивни или продължителни гъждове, на бързото топене на сняг, на разливания на реки, преливане на язовири, езера и канали. Вредите се изразяват в намокряне, затлачване, събаряне, отнасяне на застраховани имущества или наводняване на избени или приземни помещения. По този риск се покриват и вреди, причинени от избиране на вода от канализационни отвори в избени и приземни помещения, предизвикани от придошли водни маси в уличната канализация вследствие на природно бедствие. Не се покриват вреди:

86.1. В резултат на невзети мерки относно правилното съхранение на имуществата, съгласно изискуемите за тази цел условия.

86.2. Върху имущества, намиращи се на открито, които по своето естество следва да се съхраняват в затворени помещения.

87. Увреждане от тежест при естествено натрупване на сняг или лег: Покриват се вредите, изразяващи се в събаряне, срутване, деформиране или повреждане на сгради, инсталации (включително проводници на открито) и др. подобни съоръжения, както и намиращите се в тях имущества, причинени от телото на образуван лег или натрупан сняг, независимо дали снегът е паднал за кратко време в обилно количество или натрупването е предизвикано в резултат от навяване на вятър. Покриват се и вреди от измокряне на имуществата вследствие от топенето на сняг и лег след срутване на покривни конструкции. Не се покриват вреди:

87.1. На водосточни тръби и инсталации от замръзване (спукване или пробиване), както и тези от измокряне на имущество

вследствие на това повреждане на водосточните тръби и инсталации или в резултат на тяхното запушване.

87.2. Причинени от тежест при натрупване на сняг или образуване на лед вследствие човешка дейност.

87.3. На тенти и навеси, които не са специално предназначени за зимния сезон.

88. Действие на подпочвени води: Подпочвени води са онази част от постъпилата (поетата) в почвата водна маса, която се прецежда през почвените пластове и се оттеча в избени помещения на сгради и съоръжения, намиращи се под нивото на земната повърхност, а също така и естествено течащите подземни води. Не е подпочвена вода обикновената влага, образуваща водно ниво. Покриват се вреди от наводняване на избени помещения и повреждане или унищожаване на имуществата, намиращи се в тях. Не се покриват вреди:

88.1. От овлажняване, мухлясане, плесенясване, гниене на гърбен материал и гограма, корозия на метални части, ерозия на мазилки и стени, които са получени в резултат на бавно и продължително действие на подпочвени води.

88.2. От появили се подпочвени води при спукване на канализационни и водопроводни тръби, както и при извършване на изкопни или друг вид строителни работи.

89. Морски вълни: Подвижно и непрекъснато сменящо се състояние на водни маси, предизвикано от вятър, колебания в атмосферното налягане, приливи и отливи, подводни земетресения или вулканични изригвания. Покриват се вредите от морско вълнение над три бала, изразяващи се в разрушаване, унищожаване, повреждане или отнасяне на сгради и имущества, изградени или намиращи се за ползване или съхранение на бреговата линия. Не се покриват вреди:

89.1. Върху имущества, намиращи се в българските териториални води.

89.2. От морска брегова ерозия.

89.3. Върху имущества, намиращи се на бреговата линия, за които не са взети мерки за правилното им съхранение и стопанисване.

90. Свличане и срутване на земни пластове: Свличането представлява откъсване и бавно движение от геоложки характер на земни маси по склонове и откоси под въздействие на тежестта им и на повърхностно течащи или подпочвени води. Покриват се вредите, изразяващи се в напукване, скъсване, пропадане, преместване или разрушаване на сгради, съоръжения и инсталации. Срутването представлява внезапно, бързо и еднократно падане на големи земни или скални маси вследствие изветряване на скалите, отслабване на вътрешните им връзки и дълбокото им напукване. Покриват се вредите, изразяващи се в засипване, повреждане или унищожаване на имущество. Не се покриват вреди в резултат на:

90.1. Нормално слягане на нови постройки, съоръжения или инсталации.

90.2. Свличане или пропадане на земни пластове в резултат на промишлена дейност, изкопни и строителни работи, прокопани рудници или галерии на мини, както и в резултат на изкопни работи в различни видове кариери.

90.3. Липса, дефект или недостатъчна поддръжка на необходимите отводнителни съоръжения.

90.4. Свойството на някои глинести, лъсови и други почви да се свиват или набъбват през различните сезони на годината поради изменение на почвената влага.

90.5. Слягане или движение на изкуствени насипи, морска или речна брегова ерозия.

90.6. Свличане и срутване на земни пластове в райони, които преди или в момента на сключване на застраховката са установени като свлачищни. Не се покриват и вреди, проявили се преди предоставянето на това покритие.

91. Градушка: Валеж от легени зърна и парчета с големина от няколко милиметра до няколко сантиметра в диаметър. В повечето случаи градушката се придружава от гръжд, но може да вали и суха градушка. Покриват се вредите, изразяващи се в счупване, натрошаване или повреждане, измокряне след счупване на стъкла, керемиди или повреждане на покривни конструкции. Не се покриват вреди:

91.1. На имущества, намиращи се на открито, които по свое- то естество следва да се съхраняват в затворени помещения.

91.2. От проникване на гръжд и град през отворени прозорци, външни врати или през други отвори на сградата, освен ако същите не са направени от буря или градушка, които са

придружили проливния гръжд и едновременно с него са причинили вреда на сградата.

92. Падане на лавина: Внезапно, неочаквано и еднократно бързо падане на големи маси от сняг, лед, камъни, почва и други материали по планински склон, породено от силата на гравитацията. Покриват се вредите, изразяващи се в засипване, повреждане или унищожаване на имущество. Не се покриват вреди от умишлени действия, като изкуствено предизвикана лавина, контролирана експлозия, пробивни и изкопни работи и др.

93. Авария на водопроводни, канализационни, отоплителни и климатични инсталации, внезапно изтичане на вода от спринклерни инсталации: Покриват се вреди причинени от случайна авария (повреда, спукване, избиране, пробиване или счупване) на тръби и съоръжения от водопроводни, канализационни, отоплителни и климатични инсталации, внезапно изтичане на вода от спринклерни инсталации, или на включените към тях уреди, в резултат на която се нарушава нормалната им експлоатация и става изтичане на студени, затоплени или мръсни води, които образуват продължителна водна повърхност в застрахованото помещение. Покриват се и вреди от забравени отворени кранове и чешми при неритмично водоснабдяване. Разходите за разкриване и закриване на авариралите инсталации и уреди се обезщетяват до 2% от застрахователната сума на сградата. Не се покриват разходите за ремонт на авариралите инсталации и уреди, както и следните вреди:

93.1. При невзети мерки за своевременно подсушаване на повреденото имущество.

93.2. При неотстранена своевременно авария, с което е създадена възможност за увеличаване на количествения и стойностен размер на щетите.

93.3. При неизползвани, сезонно обитатели или недовършени сгради. Не се обезщетяват вреди по парни, отоплителни, вентилационни и други инсталации, ако същите не са работили и не са били източници и прогудхани по подходящ начин.

93.4. От авария, настъпила при извършване на строителни или ремонтни работи.

94. Късо съединение и токов удар: Покриват се вреди, причинени от протичането на ток със стойности, за които електрическата верига не е била проектирана, гължащо се на случайно създадена връзка между две точки с различен потенциал или вследствие на подаване на ток с аномално напрежение от захранващата мрежа. Не се покриват вреди вследствие на неизправности на електрически уреди, остаряла или повредена електрическа инсталация или изолация, предпазители с нестандартно висока проводимост и др. подобни, които следва да са били отстранени от Застрахования.

95. Измръзване на стоково-материални запаси: Измръзването се получава, когато температурата на въздуха се понижи под 0°C, вследствие на което имуществата се развалят и увреждат. Покриват се вредите от измръзване на стоково-материални запаси, съхранявани в затворени помещения при спазване на всички изискуеми правила и норми за тяхното съхранение. Не се покриват нанесените вреди, когато не са взети своевременно мерки за осигуряване отопление на помещенията или за преместване на стоково-материалните запаси от неотопляеми в отопляеми помещения, освен ако това е било невъзможно.

96. Удар от пътно превозно средство или животното: Покриват се вреди върху застрахованото имущество, причинени от пътно превозно средство или животното, принадлежащо или не под контрола на Застрахования или лице на служба при него, както и вреди в резултат от авария на товаро-разтоварни машини, извършващи товаро-разтоварни работи в непосредствена близост до застрахованото имущество. Под авария се разбира блъскане на машината по време на работа в застрахованото имущество, дерайлиране, преобръщане, падане на товар вследствие на скъсване на въжета или счупване на части или детайли.

97. Увреждане на имущество по време на транспортирането му от един адрес на друг със собствен или нает транспорт: Покриват се вреди, настъпили по време на товарене, разтоварване и транспортиране на застрахованите имущества при смяна на адреса им в пределите на Република България, включително от настъпили ПТП или авария на транспортиращото средство. Не се покриват вреди:

97.1. Причинени от неправилно товарене и разтоварване,

подреждане или закрепване, от дефектна или неподходяща опаковка.

97.2. От кражба чрез взлом или с използване на техническо средство, грабеж, вандализъм, изчезване, липса, необяснима загуба по време на транспортирането, както и вследствие на кражба или грабеж на цялото превозно средство.

97.3. Върху опасни товари.

98. Земетресение: Земетресението представлява вертикални или хоризонтални вълнообразни разтърсвания на земната повърхност, причинени от внезапни естествени размествания в кората или в по-дълбоки зони на земята. Покриват се вредите върху движимо и недвижимо имущество в резултат на официално регистрирано земетресение или пожар, възникнал вследствие на земетресение. Всички вреди, възникнали в рамките на 72 часа от първия трясък се считат за увреждане от едно събитие. Не се покриват вреди на:

98.1. Орнаменти, фрески, стенописи, стъклописи, барелефи и други декоративни елементи.

98.2. Външни стълбища и други съоръжения, прикрепени към фасадите или покривите на сградите.

98.3. Резервоари и басейни.

98.4. Сгради и оборудване, които са в процес на изграждане (незавършено строителство).

98.5. Върху сгради и съоръжения, които в строително и конструктивно отношение не са осигурени с необходимите мерки и изисквания за сеизмична активност.

99. Кражба чрез взлом, включително с използване на техническо средство: Съгласно чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4 от НК, се покрива отнемането на застраховано имущество от владението на Застрахования, без негово съгласие, с намерение за противозаконно присвояване, чрез извършване на взлом, изразяващ се в разрушаване, повреждане или подкопаване на прегради (врати, ключалки, прозорци, стени, тавани и подове), здраво направени за защита на застрахованото имущество. В рамките на застрахователната сума по този риск, но не повече от 5% от нея, се покриват и разходите за възстановяване на разбитите при взлома прегради. Не се покриват вреди:

99.1. Извършени от лица, допуснати в сградата/помещението със съгласието на Застрахования или на неговите представители.

99.2. При неосигуряване на застрахованите сгради/помещения с декларираните при сключване на застраховката предпазни съоръжения и заключващи устройства, както и когато същите не са били заключени/задействани или не са били изправни. Сградите/помещенията са разделени в две категории: 1 категория – помещения с масивна входна врата с обикновени секретни заключващи устройства или специални заключващи устройства, метални решетки на всички прозорци и балкони на партерни етажи и сутерени; 2 категория – помещения, свързани със СОТ или с денонощна охрана, или с въоръжена охрана с камери за наблюдение.

99.3. При необясними липси и загуби, неизяснено изчезване.

99.4. При инсцениране на застрахователно събитие.

99.5. При оставена без надзор сграда/помещение последователно повече от тридесет дни, освен в случаите, когато обекта се охранява със сигнално-охранителна техника, изведена на централизиран пулт.

99.6. Когато сигнално-охранителната техника на застрахования обект е приведена в бездействие чрез обездвуждане на датчиците ѝ по някакъв начин.

99.7. При кражба чрез отключване с оригинален ключ или дубликат.

100. Вандализъм, включително злоумишлен пожар и злоумишлена експлозия: Покриват се вреди, настъпили в резултат на злоумишлени действия на трети лица, включително от злоумишлен пожар и злоумишлена експлозия. Повреденото или унищожено имущество трябва да е налице по време на огледа, с който се установява настъпването на застрахователното събитие и по него да има следи от физическо или друго въздействие. Не се считат за трети лица Застрахования, неговия персонал и лица, поели охраната на застрахованото имущество, членове на семейството му, лица от домакинството му, свързаните с него лица по смисъла на Търговския закон или други лица, допуснати от Застрахования в застрахованото помещение, както и на всяко друго трето ползващо се лице. Не се покриват вреди:

100.1. Извършени от лица, допуснати в сградата/помещението със съгласието на Застрахования или на неговите представители.

100.2. При неосигуряване на застрахованите сгради (помещения) с декларираните при сключване на застраховката предпазни съоръжения и заключващи устройства, както и когато същите не са били заключени/задействани или не са били изправни.

100.3. При инсцениране на застрахователно събитие;

100.4. При оставена без надзор сграда/помещение последователно повече от тридесет дни.

101. Грабеж: Съгласно чл. 198 от НК, се покрива противозаконно отнемане на застраховано имущество от мястото на застраховане в присъствие на Застрахования или неговите представители, когато извършителят използва оръжие, сила или заплашване, за да изключи съпротивата срещу отнемането. Не се покриват вреди в резултат на инсцениране на застрахователно събитие.

102. Загуба на доход от наем: Покрива се загубата на доход от наем, причинена от увреждане на застрахованото недвижимо имущество, при застрахователно събитие, покрито по полицата. Обезщетява се документално доказаната загуба за периода от датата на настъпване на застрахователното събитие, до отстраняване на последствията от него, но не повече от три месеца.

103. Гражданска отговорност на Застрахования, възникнала вследствие проявление на покрит по полицата риск: Покрива се гражданската отговорност на Застрахования за нанесени имуществени и неимуществени вреди на трети лица при настъпило застрахователно събитие, покрито по полицата.

104. Разходи за разчистване на развалини и останки: Покриват се разходите за отстраняване на развалини и останки и ограничаване на вредите от настъпило застрахователно събитие, както и разходите за преместване, съхранение и предпазване на застрахованото имущество до отстраняване на последствията от настъпило застрахователно събитие за срок не повече от три месеца.

105. Разходите за преместване и съхранение на застраховано движимо имущество: Покриват се реално направените разходи за преместване и съхранение на застраховано движимо имущество до отстраняване на последствията от настъпило застрахователно събитие за срок не повече от три месеца.

106. Разходите за хонорари на експерти, инженери и архитекти: Покриват се разходи и хонорари на експерти, инженери и архитекти, направени във връзка с възстановяването или ремонта на увреденото или унищожено при застрахователно събитие имущество.

107. Разходи за алтернативно настаняване: Покриват се разходите за хотелско настаняване или наемане на жилище за временно ползване, ако жилището е напълно необитаемо вследствие настъпило застрахователно събитие и при изричното условие, че Застрахованият е взел всички необходими мерки за срочно извършване на ремонтните работи. Обезщетява се само разхода за настаняване, без разходи за храна, вода, електричество, отопление, телефон и други подобни, но не повече от три месеца от датата на събитието.

108. Чупене на стъкла, витрини, рекламни табели и надписи: Покриват се вредите на стъкла, витрини, дограма, рекламни надписи и табели, изразяващи се в счупване, напукване или пробиване в резултат на всички причини, които не са изключени в т. 10 на настоящите Общи условия и не са изрично изключени по долу:

108.1. При ремонтни работи или в резултат на станало течение.

108.2. Настъпили в необитаеми помещения, оставени без надзор повече от тридесет дни.

108.3. Нормално слягане при нови постройки.

108.4. Не добре укрепени стъкла.

108.5. Настъпили в резултат на естествено износване на електрическата или механичната част на рекламните табели и надписи.

ДЕФИНИЦИИ

109. Предложение: Писмен или електронен текст, попълнен от кандидата за застраховане, предоставено на Застрахователя, с цел сключване на застрахователен договор.

110. Застрахователен договор: Състои от тези Общи условия, застрахователна полица, Предложение-въпросник за застраховане и всички приложения – добавъци, описи и други документи, приети от страните. Субсидиарно приложение намира българското законодателство.

111. Застрахователна полица: Част от застрахователния договор, която съдържа конкретните имена, адреси, срокове, гати, застраховано имущество/група имущества, застрахователни суми/лимити на отговорност, покрити рискове, застрахователна премия, както и подписите на страните по застрахователния договор.

112. Покрити рискове: Застрахователят осигурява застрахователно покритие на вреди възникнали по различни причини, изразяващи се в пълно или частично увреждане на застрахованото имущество, в резултат на настъпило застрахователно събитие.

113. Добавък: Добавък е извънредна част от застрахователния договор, която съдържа промени или допълнения към него, както и подписите на страните по застрахователния договор.

114. Страни по застрахователния договор: Застраховател, Застраховачи и Застрахован.

115. Застраховачи: Лицето, което е страна по застрахователния договор. Застраховачият може при условията на застрахователния договор да бъде и застрахован или трето ползващо се лице.

116. Застрахован: Лицето, чиито имуществени блага са предмет на застрахователния договор. Застрахован може да е всяко лице, което има застрахователен интерес от сключването и действието на застрахователния договор.

117. Трето ползващо лица: Лице, различно от собственика на застрахованото имущество, но имащо право да получи застрахователно обезщетение при настъпване на застрахователно събитие. Третото ползващо се лице следва да бъде изрично посочено в застрахователната полица или Добавък към нея.

118. Ползвател на застрахователни услуги: Застраховачият, застрахованият, третото ползващо се лице, третото увредено лице, другите лица, за които са възникнали права по застрахователен договор, както и физическото или юридическото лице, което проявява интерес да се ползва от услугите, предоставяни от застраховател или от застрахователен посредник във връзка с предмета му на дейност.

119. Застрахователна сума: Сумата, определена от страните по застрахователния договор за лимитиране на застрахователното обезщетение. Застрахователната сума се определя в лева или чужда валута и е посочена в застрахователната полица.

120. Възстановителна стойност: Цената за възстановяване на застрахованото имущество с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. Включват се и стойността на транспортните, монтажните и демонтажните разходи, а също и евентуалните данъци, такси и мита при доставки от чужбина.

121. Действителна стойност: Стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество, вид и състояние. Определя се на база експертна оценка и избрана методика или по друг договорен между страните начин.

122. Подзастраховане: Когато застрахователната сума е по-ниска от действителната/възстановителната стойност на застрахованото имущество, е на лице подзастраховане. В тези случаи отговорността на Застрахователя е до застрахователната сума, посочена в полицата.

123. Надзастраховане: Когато застрахователната сума е по-висока от действителната/възстановителната стойност на застрахованото имущество, е на лице надзастраховане. В този случай отговорността на Застрахователя е до размера на реалната сумата, която е необходима за възстановяване на увреденото имущество.

124. Застрахователно обезщетение: Парична сума, която Застрахователят изплаща на Застрахования, при настъпване на застрахователно събитие, което е в срока на застрахователното покритие.

125. Тотална вреда: Пълно погиване на застрахованото имущество, като размерът на застрахователното обезщетение е до размера на лимита, посочен в полицата, който е в отговорност на Застрахователя.

126. Дозастраховане: Когато при частично изплатено обезщетение застрахователната сума по полицата се намали, Застрахования може да поиска да доплати застрахователна премия за да възстанови пълният размер на обезщетението в случай, че настъпи ново събитие.

127. Застрахователна премия: Сумата, която Застраховачият дължи на Застрахователя срещу поетите от Застрахователя задължения по застрахователния договор.

128. Падеж: Уговорената в застрахователния договор дата за плащане на застрахователната премия или гатите на поредните плащания на разсрочената вноска.

129. Срок на застрахователния договор: Застрахователният договор може да бъде сключен за определен или за неопределен срок. Срокът на договора може да бъде по-дълъг от периода на застрахователното покритие.

130. Период на застрахователно покритие: Периодът, в който застрахователят носи риска по застраховката. Освен ако е уговорено друго, застрахователното покритие започва след заплащането на дължимата премия по договора или на първата вноска по нея при разсрочено плащане на премията.

131. Застрахователен период: Периодът, за който се определя застрахователна премия, който период е една година, освен ако премията се определя за по-кратък срок. В срока на застрахователния договор може да се включва повече от един застрахователен период.

132. Застрахователно събитие: Събитие, настъпило със застрахованото имущество през срока на застрахователното покритие, при настъпването на което, Застрахователят, съгласно условията на застрахователния договор, изплаща застрахователно обезщетение.

133. Регрес: Застрахователя има право да регресира (да си възстанови) изплатеното обезщетение срещу лицата, по чиято вина е настъпило застрахователното събитие. Регрес може да се приложи и към Застрахования, ако в следствие се установи, че той умишлено е предизвикал щетата.

134. Самоучастие: Частта от застрахователното обезщетение при настъпване на покрито застрахователно събитие, която е за сметка на Застрахования. Наличието, конкретните размери и условия на самоучастията се договарят в застрахователния договор.

Дата	Застраховач/застрахован	Застраховател
------	-------------------------	---------------

Настоящите Общи условия са утвърдени с протокол от Съвета на директорите на Застрахователна компания Аксиом АД на 16.03.2023г. и влизат в сила от 01.04.2023г. и заместват сега действащите.